

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM**

PROGRAME ȘCOLARE CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ

CLASA A XII-A

Aprobat prin ordinul ministrului

Nr. 5959 / 22.12.2006

NOTĂ DE PREZENTARE

Pe parcursul ciclului superior al liceului (segment aparținând învățământului postobligatoriu), prin disciplina *limba și literatura croată* se urmărește consolidarea competențelor de comunicare ale elevilor, indispensabile în lumea contemporană, pentru orice tip de activitate profesională. O notă specifică acestui ciclu de școlaritate este dezvoltarea competenței culturale a elevilor, ceea ce implică un demers de contextualizare istorică și culturală a fenomenului literar. De asemenea, prin studiul limbii și al literaturii croate se urmăresc valori și atitudini care să contribuie la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu sensibilitate estetică, având conștiința propriei identități culturale și manifestând interes pentru varietatea formelor de expresie artistică.

Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în **competențele generale** și în setul de **valori și atitudini** enunțate în prezenta programă, din care derivă întreaga structură curriculară: **competențe specifice, conținuturi ale învățării, sugestii metodologice**.

Continuitatea față de programele anterioare de limba și literatura croată (pentru învățământ primar, gimnazial și ciclul inferior al liceului) este asigurată prin paradigma comunicativ-funcțională a disciplinei. Aceasta presupune studiul integrat al limbii, al comunicării și al literaturii în vederea consolidării competențelor de comunicare orală și scrisă și a deprinderilor de lectură (capacitatea de a înțelege și interpreta textele, de a fi un cititor competent și autonom, capacitatea de a înțelege dintr-o perspectivă personală viziunea despre lume, despre condiția umană sau despre artă exprimate în textele studiate).

Trăsăturile programei de limba și literatura croată pentru clasele a XI-a și a XII-a sunt următoarele:

- urmărirea unui set unitar și coerent de finalități ale studiului disciplinei pe parcursul ciclului superior al liceului, în continuitatea celor anterioare, din gimnaziu și din ciclul inferior al liceului;
- adoptarea unui model didactic coerent, în cadrul căruia să apară evidentă deplasarea accentului de pe simpla achiziționare de cunoștințe pe formarea de competențe și atitudini, cu valențe ulterioare de actualizare și de extindere;
- diversificarea strategiilor, a ofertelor și a situațiilor de învățare și adaptarea acestora la grupul-țintă;
- echilibrarea ponderii acordate în studiu variantei scrise și celei orale;
- îmbinarea echilibrată a proceselor de receptare și de producere a mesajului;
- adoptarea unei perspective consecvent comunicative, conform căreia accentul este pus pe aspectele concrete ale utilizării limbii;
- structurarea conținuturilor din domeniul literaturii conform principiului cronologic, al evoluției fenomenului literar;
- abordarea diferențiată și diversă a epocilor / curentelor indicate în programă prin: texte literare pentru studii aprofundate, studii de caz, curente culturale / literare, dezbateri;
- abordarea integrată a domeniilor disciplinei: textul literar studiat sau temele propuse din domeniul literaturii devin nuclee care generează discutarea unor probleme de limbă (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă) sau exersarea / practicarea comunicării (orale și scrise);
- deschidere spre abordările inter- și transdisciplinare.

În baza prevederilor ordinului ministrului educației și cercetării nr. 5718/ 22.12.2006, privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului, disciplina *limba și literatura maternă* poate beneficia, la clasa a XII-a, de următoarele alocări orare:

- în trunchiul comun, 3 ore pe săptămână – la toate filierele, profilurile și specializările/ calificările profesionale;
- în curriculumul diferențiat, 1 oră pe săptămână – la filiera teoretică, profil umanist, specializarea filologie,
- în curriculum diferențiat, 1 oră pe săptămână – pentru unele specializări din cadrul filierei vocaționale, profil teologic.

În aceste condiții, programa școlară de *limba și literatura croată* pentru clasa a XII-a prezintă distinct:

- oferta educațională a disciplinei pentru trunchiul comun (TC), precizând competențele specifice și conținuturile asociate acestora – care sunt obligatorii pentru toate filierele, profilurile și specializările/ calificările profesionale;
- oferta educațională a disciplinei pentru curriculumul diferențiat de tip A (CD de tip A*), cu accent pe domeniul literatură, specificând – pentru unele dintre competențele specifice de trunchi comun – conținuturi ale învățării, marcate prin asterisc (*), care sunt obligatorii numai pentru specializarea filologie din cadrul filierei teoretice, profil umanist;
- oferta educațională a disciplinei pentru curriculumul diferențiat de tip B (CD de tip B*), cu accent pe domeniul limbii, specificând – pentru unele dintre competențele specifice de trunchi comun – conținuturi ale învățării, marcate prin două asteriscuri (**), pentru celelalte situații.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii croate în diferite situații de comunicare
2. Comprehensiunea și interpretarea textelor
3. Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare
4. Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare
5. Identificarea culturii croate în contextul național și universal

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii croate
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba maternă și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural
- Dezvoltarea interesului față de comunicarea interculturală

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ASOCIATE ACESTORA

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii croate în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
1.1. Aplicarea achizițiilor lingvistice în receptarea mesajelor orale și scrise, cu explicarea rolului acestora în reliefarea mesajului	Achizițiile din clasele anterioare în domeniul limbii și al vocabularului	* Deixis, anafora	** Discurs specific domeniului de specializare
1.2. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative, privitoare la ortografie și ortoepie, lexic și morfologie	Norma literară, variante libere Punctuația și justificările ei sintactice și stilistice		** Sintaxa (reluare și sistematizare)
1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog, în vederea realizării unei comunicări eficiente și personalizate	Exprimarea opiniei, conversație, dezbateri, monolog informativ și argumentativ, prezentarea orală a rezultatului unor documentări	* Prezentarea operei autorului preferat	** Discurs specific domeniului de specializare
1.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare, în vederea realizării unei comunicări eficiente și personalizate	Etapele redactării unor lucrări: analiză, comentariu, sinteză, paralelă, eseu structurat și nestructurat	* Scrierea unei prefețe pentru cartea preferată	** Completarea/redactarea unor documente folosite curent în domeniul de specializare

2. Comprehensiunea și interpretarea textelor

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
2.1. Adecvarea strategiilor de lectură la specificul textelor literare studiate, în vederea înțelegerii și interpretării personalizate	Lectură-înțelegere (înțelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înțelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central, personaje etc.) Texte de bază (poezie, proză, dramaturgie), texte nonliterare (texte de doctrină, texte istorice, filozofice, științifice, eseu literar, memorii etc.) ilustrative pentru studiile de caz	*2 romane și 2 poezii în plus pentru perioada interbelică *2 poezii în plus pentru perioada postbelică	
2.2. Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, a unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate	Viziune despre lume, teme și motive, concepții despre artă Literatură și muzică (limbajul literaturii, limbajul muzicii)	* Fronda în literatura interbelică (studiul de caz)	

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
2.3. Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici literari	Lectură critică (elevii evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevii extrapolează, formulează interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experiență de viață și de lectură)	*Tendințe în literatura croată actuală (studiu de caz)	

3. Situația în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
3.1. Analizarea relațiilor dintre o operă studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta	Curente culturale/literare: context istoric, social-politic, evenimential; trăsături ale curentelor culturale/literare; Referate, proiecte, studii de caz, dezbateri		
3.2. Integrarea cunoștințelor privind limba și literatura maternă într-o viziune coerentă asupra fenomenului cultural croat	Perioada interbelică (romanul, poezia); perioada postbelică (poezia, romanul, dramaturgia)	* Prezentarea unor cărți de istoria literaturii croate	
3.3. Analiza unor conexiuni între literatura croată și cea universală	Curente culturale /literare croate în contextul european	*Texte din literatura universală	
3.4. Selectarea unor tehnici adecvate de documentare și cercetare a unei teme	Fișe de lucru, materiale documentare asupra unei epoci, a unui curent literar, sinopsis privind dinamica fenomenului literar / cultural în diferite epoci, surse de documentare (inclusiv internetul)		** Surse de documentare în specializarea urmată

4. Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
4.1. Adecvarea tehnicilor și strategiilor argumentative la situații de comunicare diverse (scrise sau orale)	Dezbateri, eseu argumentativ	*, ** Raționamente specifice pentru domeniul de specializare	
4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii	Interpretări și judecăți de valoare exprimate în critica și în istoria literară		

5. Identificarea culturii croate în contextul național și universal

Competențe specifice	Conținuturi: trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD)		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
4.1. Analiza elementelor specifice culturii croate în textele studiate	Trăsături ale curentelor culturale croate Referate, proiecte, studii de caz, dezbateri		
4.2. Analiza relațiilor dintre literatura maternă și cea națională	Curente culturale /literare croate în relație cu curente culturale/ literare române	*Texte din literatura română	

RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Numărul minim de texte de bază care vor fi studiate în clasa a XII-a este următorul: **6 texte de poezie, 4 romane și 1 piesă de teatru. Se vor realiza, de asemenea, 3 studii de caz, 2 prezentări ale unor curente culturale / literare și 1 dezbateri. La specializarea filologie, se vor studia în plus *4 texte de poezie, *2 romane și se vor realiza încă *2 studii de caz.**

Profesorii (și autorii de manuale) vor alege textele pe care le consideră potrivite cerințelor formulate.

În alegerea textelor se va ține seama, de asemenea, de următoarele criterii generale: **accesibilitate** în raport cu nivelul dezvoltării intelectuale și de cultură generală a elevilor; **atractivitate; valoare; varietatea** autorilor selectați; **volumul de lecturi** propuse pe parcursul întregului an școlar în raport cu timpul disponibil.

Programa oferă sugestii, cu titlu de exemplificare, menite să ajute opțiunile profesorilor.

Listele de exemple sunt deschise. Profesorii (autorii de manuale) pot alege (și) alți autori sau alte texte, care nu figurează în aceste liste. Din lista autorilor canonici se va studia obligatoriu, în clasa a XII-a, cel puțin câte un text aparținând următorilor autori: **Ivo Andrić, Antun Branko Šimić, Miroslav Krleža, Tin Ujević, Dobriša Cesarić, Ranko Marinković**. Profesorii pot să lărgescă numărul de texte propuse pentru studiu sau să recurgă la lecturi suplimentare în corelație cu textele studiate. Pentru ilustrare pot fi recomandate și scrieri din literatura universală în traducere croată.

A. Conținuturi din domeniul literaturii

Perioada interbelică

- Romanul croat interbelic: se vor studia **2 texte de bază + *2 texte**

Pentru romanul interbelic se vor alege texte din opera următorilor autori: Miroslav Krleža, Ivo Andrić, August Cesarec.

- Studiu de caz: *Intelectualul în literatura croată interbelică*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- selecții din texte literare ale scriitorilor interbelici studiați;
- istorii literare, eseuri și studii dedicate temei (de exemplu: Povijest hrvatske književnosti, Ivo Frangeš; Miroslav Šicel: Pregled novije hrvatske književnosti, Krešimir Nemeć: Tragom tradicije, Krešimir Nemeć: Poetika lirskog romana).

- Poezia interbelică – se vor studia **4 texte de bază + *2 texte**

Pentru poezia interbelică se vor alege texte din opera următorilor autori: Antun Branko Šimić, Tin Ujević, Dobriša Cesarić, Miroslav Krleža, Gustav Krklec, Igor Goran Kovačić.

- * Studiu de caz: *Frona în literatura interbelică*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- texte poetice, fragmente de proză contestatară, manifeste literare aparținând unor autori precum: Nikola Batušić, Ivo Frangeš, Miroslav Šicel, Krešimir Nemeč;
- antologii recomandate: Slavko Mihalić, Josip Pupačić, i Antun Šoljan: Antologija hrvatske poezije 20. stoljeća; Nikola Miličević i Antun Šoljan: Antologija hrvatske poezije od XVI stoljeća do naših dana; Vlatko Pavletić: Zlatna knjiga hrvatskog pjesništva od početka do danas.

- Curențe culturale/literare: modernism vs. tradiționalism

Pentru realizarea unei prezentări a acestei teme se pot folosi:

- studii legate de temă aparținând unor istorici, ideologi, esești filozofi, critici și istorici literari interbelici sau contemporani: Stanko Lašić (Sukob na književnoj ljevici), Aleksandar Flaker (Poetika osporavanja), Gordana Slabinac (Hrvatska književna avangarda), Nikola Ivanišin (Fenomen ekspresionizma u hrvatskoj književnosti)

- Dezbateri: Specificul național

Pentru realizarea dezbaterii se pot folosi surse precum:

- texte aparținând unor autori precum: Slavko Ježić Panorama hrvatske književnosti XX. stoljeća), Vinko Grubišić (Hrvatska književnost u egzilu), Ivo Frangeš (Povijest hrvatske književnosti), Miroslav Šicel (Književnost moderne), Nikola Batušić (Povijest hrvatskog kazališta);
- antologii recomandate: Slavko Mihalić, Josip Pupačić, i Antun Šoljan: Antologija hrvatske poezije 20. stoljeća, Od Kranjčevića do danas, Znanje, Zagreb 1966; Nikola Miličević i Antun Šoljan: Antologija hrvatske poezije od XVI stoljeća do naših dana, Zora, Zagreb 1966; Vlatko Pavletić: Zlatna knjiga hrvatskog pjesništva od početka do danas, Nakladni zavod MH, Zagreb 1979, 1972, 1991.; Antologija hrvatske proze (uredio P. Šegedin), Beograd 1956.; Antologija hrvatskog eseja (uredio I. Frangeš).

Perioada postbelică

- Studiu de caz: *Krugovaši i Razlogovci*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- texte literare aparținând unor autori precum: Vlatko Pavletić, Antun Šoljan, Josip Pupačić, Igor Zidić, Vlado Gotovac, Ante Stamać;
- antologii recomandate: Zvonimir Mrkonjić: Suvremeno hrvatsko pjesništvo, Krešimir Bagić: Poštari lakog sna;
- studii: Branimir Donat: Hodočasnik u labirint; Branimir Donat: Studije i portreti; Krešimir Bagić: Živi jezici.

- Texte de bază: 2 romane** (un roman scris în perioada 1960-1980 și un roman după 1980), **1 piesă de teatru și 2 poezii** (poeziile pot aparține unor autori reprezentativi, din una sau mai multe generații afirmate în această perioadă: de ex., generația '60, generația '70, generația '80) + ***2 poezii**.

Pentru alegerea romanelor, puteți recurge la texte din opera unor autori precum: Petar Šegedin, Vladan Desnica, Ranko Marinković, Ivan Slamnig, Ivan Aralica, Pavao Pavličić, Goran Tribuson, Nedeljko Fabrio, Slobodan Novak.

Pentru alegerea piesei de teatru, puteți să vă orientați spre texte aparținând unor autori precum: Marijan Matković, Ranko Marinković, Ivo Brešan, Antun Šoljan, Nedeljko Fabrio, Miro Gavran.

Pentru alegerea poeziilor, veți putea folosi texte din opera unor autori precum: Vesna Parun, Josip Pupačić, Ivan Slamnig, Slavko Mihalić, Jure Kaštelan.

- Studiu de caz: *Tipuri de roman în perioada postbelică*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- trimiteri la romane postbelice studiate pe parcursul liceului;
- istorii literare, eseuri și studii dedicate temei (de exemplu: A. Flaker, *Proza u trapericama*, Zagreb, 1976; Cvetko Milanja, *Doba razlika* 1991; Velimir Visković, *Mlada proza*, 1983; Velimir Visković, *Pozicija kritičara*, 1988; Krešimir nemec, *Tragom tradicije*, 1995.

- Curente culturale/literare: postmodernismul

Pentru realizarea unei prezentări sintetice a acestei teme se pot folosi:

- trimiteri la texte literare de poezie, proză, dramaturgie aparținând unor scriitori din generațiile '70, '80, '90;
- studii tehnice despre modernism: de exemplu, Zvonim Mrkonjić, *Suvremeno hrvatsko pjesništvo, I-II*. Zagreb 1971; *Novija hrvatska* (ur. Velimir Visković), «Književna kritika», br. 5, 1986; *Mlada hrvatska proza* (prip.: Branko Maleš), «Republika», br. 5-6, Zagreb 1979; *Krhotine vremena. Panorama suvremene hrvatske proze*. Ur. Vlaho Bogišić i Juliana Matanović, «Revija», br. 12, Osijek 1989;
- antologii recomandate: Branimir Donat – I. Zidić: *Antologija hrvatske fantastične proze i slikarstva*, Zagreb 1974.; Z. Mrkonjić-H. Pejaković-A. Škunca: *Naša ljubavna tlapnja. Antologija hrvatskih pjesama u prozi*, Zagreb 1992.

- *Studiu de caz: *Tendințe în literatura croată actuală*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- memorii și jurnale scrise de autori precum: Nikola Batušić, Miroslav Šicel, Ivo Frangeš;
- eseuri și studii dedicate temei (de exemplu: Krešimir Bagić: *Poštari lakog sna*, „Quorum” 23/1996; Čegec-Mičanović: *Strast razlike, tamni zvuk praznine*, „Quorum”, br. 5-6, Zagreb 1995.

B. Conținuturi din domeniul comunicare

- tehnici de documentare folosite pentru realizarea referatelor, a proiectelor pe baza cărora se vor realiza studiile de caz
- eseul structurat și eseul nestructurat – etapele redactării, autoevaluarea
- structuri discursive în textele literare și nonliterare (narativ, descriptiv, argumentativ, informativ)
- limbaje de specialitate
- prezentarea orală a rezultatelor unei cercetări, documentări pe o temă dată
- strategii specifice folosite în monolog și dialog
- construirea unei argumentații într-o dezbateră
- adecvarea discursului oral la situații de comunicare diverse.

C. Conținuturi din domeniul limbii:

- norma literară - folosirea adecvată a normelor limbii literare
- variante libere
- registre stilistice
- neologisme împrumutate sau formate în interiorul limbii
- ** sintaxa (reluare și sistematizare)

SUGESTII METODOLOGICE

Orientarea studiului către elev. Profesorii vor lua ca reper nevoile reale ale elevilor, adaptându-și demersurile didactice în funcție de acestea. Finalitățile disciplinei se realizează eficient prin centrarea pe procesul învățării, pe activitatea elevului. De aici decurge necesitatea de a pune **accent pe activitățile didactice de tip formativ și performativ, care presupun implicare și interacțiune în rezolvarea unor sarcini de învățare concrete.**

În activitatea la clasă, profesorii vor respecta programa școlară și vor folosi manualele ca instrumente de lucru flexibile și adaptabile nevoilor concrete ale grupului de elevi cu care lucrează.

Caracterul funcțional, practic, aplicativ al predării-învățării. Având în vedere că programa are la bază competențe generale și specifice, conținuturile trebuie înțelese ca mijloace de realizare a finalităților disciplinei. În ceea ce privește producerea de mesaje scrise și orale se vizează competențe procedurale care să poată fi exersate pornind de la textele literare studiate sau în realizarea studiilor de caz și a dezbaterilor propuse de programă. Problemele de limbă vor fi abordate în directă legătură cu textele studiate, astfel încât elevii să înțeleagă rolul acestora în comunicare. În același timp, se va urmări felul în care elevii integrează în mod corect și adecvat achizițiile lingvistice în propria exprimare, orală și scrisă. Pentru sugestii și exemple de activități de învățare, se va consulta volumul *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare, liceu*, București, Editura Aramis, 2002, elaborat de Consiliul Național pentru Curriculum.

Diversificarea metodelor și instrumentelor de evaluare. O eficiență sporită a învățării poate fi asigurată prin diversificarea tipurilor de evaluare aplicate în procesul didactic. Este recomandabil ca profesorii să folosească în mod adecvat scopurile educaționale toate tipurile de evaluare: inițială, continuă și sumativă, evaluare de proces, de produs și de progres. De asemenea, pentru a-i motiva pe elevi, se vor folosi metode și instrumente complementare de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, portofoliul, autoevaluarea. Pentru realizarea studiilor de caz se vor folosi investigația și proiectul ca metode complementare de evaluare. Pentru exemple și sugestii, se va consulta volumul *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, București, Editura Aramis, 2001, elaborat de Serviciul Național de Evaluare și Examinare.

Există riscul ca unii profesori să abordeze într-un mod preponderent tradițional aspectele legate de istoria literaturii croate și de contextul socio-istoric, cultural sau evenimential al unor momente importante ale acesteia. Tocmai de aceea, programa impune realizarea unor studii de caz și a unor dezbateri care, alături de studiul aprofundat al textului, trebuie să constituie activități care să-i implice pe elevi în propria învățare. Parcurusul istoric al literaturii implică, pe lângă cunoașterea unor repere ale fenomenului cultural croatesc sau formarea unei imagini de ansamblu asupra acestuia, și exersarea gândirii critice și autonome a elevilor, dezvoltarea competențelor de comunicare și de lectură pe marginea textelor sau curentelor studiate. Prezentăm în continuare felul în care ar trebui să se desfășoare diferitele activități didactice prevăzute în programă.

Studiu de caz – presupune o etapă pregătitoare, în care elevii primesc bibliografie, sugestii pentru dezvoltarea temei sau sarcini de lucru concrete pentru explorarea temei; după o documentare prealabilă, elevii vor realiza o prezentare generală a temei, cu inserarea unor fragmente din texte ilustrative. Studiul de caz se poate realiza prin investigație sau prin proiecte elaborate de grupe de 4-6 elevi (1-2 grupe pentru fiecare studiu de caz). Studiile de caz vor fi repartizate grupelor încă de la începutul anului școlar, astfel încât o grupă să aibă un singur studiu de caz. Fiecare prezentare va fi urmată de discuții cu toată clasa, în care colegii pot cere lămuriri, pot comenta aspectele care li s-au părut interesante și pot evalua activitatea grupelor. La rândul său, profesorul va evalua activitatea fiecărei grupe și va nota elevii.

Dezbatere – presupune indicarea, de către profesor, a coordonatelor discuției și a unei bibliografii minimale. Dezbaterea se realizează în clasă, cu participarea a câte două echipe (echipa afirmatoare și echipa negatoare). Profesorii și elevii sunt deja familiarizați cu dezbaterile, din clasa a X-a. Sugerăm ca dezbaterile să fie urmate de un exercițiu de reflecție al fiecărui elev, concretizat în realizarea unui eseu pe tema dezbaterii realizate în clasă. Această modalitate de a încheia o dezbatere are în vedere ca elevii să-și clarifice ideile puse în discuție și să-și poată formula un punct de vedere propriu pornind de la informațiile culese, de la argumentele și contraargumentele valorificate în cadrul dezbaterii.

Abordarea textelor de bază – presupune combinarea perspectivelor hermeneutice și a celei contextuale. Recomandăm ca activitățile de învățare să se bazeze pe lucrul cu textul și să fie orientate înspre consolidarea deprinderilor de lectură, cu un accent pus pe ce înțeleg elevii din textul citit și pe felul în care interpretează și argumentează aceștia semnificațiile unui text în funcție de cele două perspective.